

MARIBORSKI VEČERNIK

„JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2466
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejeman
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Italija v sankcijskem boju z vsem svetom

**Od včeraj so v veljavi sankcije Društva narodov proti Italiji -
Odmev sankcij v Italiji: proglasitev „svete narodne vojne“ -
V Pariz in Londonu ne verujejo v popuščanje Italije - Italija še
ne izstopi iz Društva narodov**

Položaj sankcijske akcije

ZENEVA, 19. novembra. Sankcije proti Italiji, ki jih je odredilo Društvo narodov, so se pričele včeraj v celoti izvajati. Od 58 držav, ki so članice Društva narodov, se je priključilo sankcijam 52 držav, nekatere v celoti, druge pa z manjšimi rezervami. Izvajanju sankcij se niso pridružile štiri države, to so Avstrija, Madžarska, Albanija in Paragvaj. Društvo narodov je poskrbelo vse potrebno za strogo kontrolo izvajanja sankcij in se pripravljajo represalije tudi proti državam, ki se sankcijam niso priključile. Obenem se pojavljajo tudi načrti za še večjo poostreitev sankcij.

„Sveta narodna vojna“

RIM, 19. novembra. Italijanski listi komentirajo obširno sklepe velikega fašističnega sveta proti sankcijam in jih imenujejo začetek »svete narodne vojne«. Listi pravijo, da se pričena krivična in sramotna vojna, katere sramota se nikoli ne bo izbrisala iz zgodovine. Vera Italijanov v pravičnost in veljkodušnost civiliziranega sveta je zlomljena. Italija stoji sama proti vsem in se za njo pričena nova era. Zgodovinska rešitev te nove ere se imenuje odpor, ki ga bo izvedel italijanski narod v razmahu vseh svojih sil. Po sklepi velikega fašističnega sveta so zavirale včeraj po vseh hišah Italije okrašene zastave. Fašistični oddelki so strogo nadzirali, da ni ostala nobena trgovina brez zastave. Po vseh mestih so se prirejale demonstracije proti sankcijam. Vsa poslaništva tujih držav so strogo zastražena.

Nazadnje le blokada?

PARIZ, 19. novembra. Vsi listi se obširno bavijo s sankcijami proti Italiji. Splošno ugotavljajo, da se je sankcijska akcija formalno posrečila in je Italija sedaj brez vseh finančnih in gospodarskih zvez s svetom, ker je še sama ukinila uvoz in izvoz blaga, ki ne spada pod sankcije, v vse države, ki izvajajo sankcije. Normalen promet je ostal le na meji Avstrije. V enakem smislu pišejo tudi londonski listi, iz njihovega pisanja se pa vidi vse drugačno navdušenje, kakor iz pisanja pariških. Londonski listi naglašajo, da je pričetek izvajanja sankcij zgodovinski dan za vso Evropo, zlasti pa za Društvo narodov, ki je doslej s tem svojo največjo zmago. Na tej in na oni strani Rokavskega preliva so pa trdno prepričani, da sankcije italijanskega odpora še ne bodo zlomile. Italija bo sicer res čutila velike težkoče, vendar pa bo mogla dobavljati še nadalje potrebno blago iz držav, ki se sankcijam niso priključile, ali niso članice Društva narodov, dasi z velikimi zamudami in ogromnimi stroški. Na drugi strani se pa tudi naglašuje, da skuša organizirati Italija Avstrijo kot nekako nakupovalko blaga za Italijo. Proti temu bo seveda Društvo narodov moralo odločno nastopiti. Londonski listi pravijo,

da bo zaradi tega treba seči še po ostrejših ukrepih in namigujejo na blokado.

Veliki fašistični svet

RIM, 19. novembra. Sinoči ob 18. uri se je znova sešel veliki fašistični svet in sprejel najprej ekspozé Mussolinija o političnem, gospodarskem in vojaškem položaju Italije. Ekspozé je trajal dve uri. Razvila se je nato obširna debata, ki so se je udeležili londonski poslanik Grandi, predsednik senata Federzoni, gene-

ralni tajnik Starace, maršal Badoglio in drugi prominenti. O seji ni bilo izdano nobeno poročilo. Prva prihodnja seja bo 18. decembra. Glavno se je baje razpravljalo o izstopu Italije iz Društva narodov v protest proti sankcijam. Zmagali so tisti, ki so predlagali, naj se ta korak sedaj še ne napravi, ker bi Italiji le škodoval. Izstop naj se prihrani kot zadnje sredstvo. Pred Beneško palačo se je kljub dežju zbrala velika množica ljudi, ki so prirejali Mussoliniju in ostalim navdušene ovacije.

Manjši in večji boji se nadaljujejo

Prava vojna med Italijani in Abesinci se prične šele s prihodom maršala Badoglie

LONDON, 19. novembra. S severne abesinske fronte poročajo, da so Abesinci tekom včerajšnjega dne napravili vzdolž vse fronte več posameznih napadov na italijanske položaje. Najhujši boji so se bili ob reki Takazi. Abesinci še vedno preprečujejo italijansko prodiranje ob tej reki. V glavnem se pa Abesinci poslužujejo sedaj taktike nepričakovanih nočnih napadov na italijanske oddelke. Preko dneva puste Abesinci Italijane naprej brez odpora, ponoči jih pa napadejo nepričakovano. V teh bojih imajo Italijani zelo velike izgube in postajajo zaradi tega previdni ter zadržu-

jejo vsako napredovanje. Na južnem bojišču se vrše tudi večji in manjši spopadi, toda brez posebnih rezultatov. Po najnovejših poročilih so Italijani uvideli, da s frontnim napadom ne bo mogoče doseči visoke planote, na kateri ležita Harar in Džidžiga. Zaradi tega nameravajo spraviti na južno bojišče nove čete in poizkusiti priti Abesincem na tem odseku za bok. Splošno se pa pričakuje, da se bo pričela velika italijanska ofenziva in s tem prava vojna med italijanskimi in abesinskimi rednimi četami šele tedaj, ko prispe v vzhodno Afriko nov italijanski poveljnik maršal Badoglio.

Proces proti morilcem našega kralja

Včeraj dopoldne se je pričela kazenska razprava pred porotnim sodiščem v Aix en Provence proti marsejskim zločincem - Na zatožni klopi sede Pospišil, Kralj in Rajič - Za proces se zanima ves svet

Po več kakor enoletni preiskavi so stopili včeraj dopoldne v Aix en Provence pred porotno sodišče morilci našega kralja Aleksandra in francoskega zunanjega ministra Barthouja. Za proces proti marsejskim zločincem se zanima ves svet in je prispelo v Aix en Provence več sto časnikarjev iz najrazličnejših krajev in držav. Francoske oblasti so izdale za proces, ki bo trajal teden dni, najostrejše ukrepe, ker so se razširile vesti, da pripravljajo teroristi napad na porotno sodišče in da nameravajo osvoboditi vse tri obtožence.

Razprava proti marsejskim zločincem se je pričela včeraj dopoldne ob 10.20 uri. Vodi jo predsednik porotnega sodišča Delabroie, sodnika sta Peruggi in Cantes, obtožbo zastopa državni tožilec Rolle, vse obtožence pa brani zagovornik Desbons. Obtožence Pospišila, Kralja in Rajiča je privedlo v porotno dvorano sedem orožnikov. Pospišil in Kralj nista kazala nobene potrnosti, dočim je bil Rajič bled kakor mrlič in silno zmeden. Ko so obtoženci zavzeli svoja mesta na zatožni klopi, so jih posneli z vseh strani številni fotografi in kinooperaterji. Dvorana je bila nabit polna časnikarjev, predstavnikov raznih držav in drugega občinstva, ki je moralo imeti

posebne vstopnice.

Ob 10.12 uri je stopil v dvorano sodni senat. Po odločnem opozorilu važnosti kazenske razprave, v kateri mora francoska justica ostati na višini svojih tradicij, se je predsednik spomnil našega blagopokojnega kralja in izrekel vse spoštovanje v imenu sodišča naši kraljici in našemu mlademu kralju. Po volitvah porotnikov in po določitvi tolmačev je pričel čitati obširno obtožnico državni tožilec Rolle. Zverinskega zločina v Marseju so obtoženi: 38-letni Bolgar Velčko Dimitrov Kerin, ki je bil kot atentator na kraju zločina ubit; 31-letni Jugoslovan Zvonimir Pospišil, 32-letni Jugoslovan Ivan Rajič, 26-letni Jugoslovan Mio Kralj, 25-letni Jugoslovan Evgen Kvaternik, 46-letni Jugoslovan Ante Pavelič in Jugoslovan Ivan Perčević. Obtoženci Kvaternik, Pavelič in Perčević bodo sojeni v odsotnosti.

Po prečitani obtožnici, ki precizno navaja, kako je bil zasnovan in izvršen zločin 9. oktobra v Marseju, je pričel predsednik zasliševati obtožence. Prvi je bil zaslišan Mio Kralj, ki je zanikal vsako krivdo pri umoru našega kralja in francoskega zunanjega ministra Barthouja ter preklжал vse prejšnje izpovedbe. Ob 17.45 uri je bila včerajšnja razprava za-

ključena in se je nadaljevala danes dopoldne ob 9. uri.

Odcepitev severne Kitajske

ŠANGHAI, 19. novembra. Danes izdajo Japonci proglas o ustanovitvi nove neodvisne severne kitajske države, ki bo obsegala pet velikih pokrajin. Vlada nove države je bila v glavnem sestavljena že včeraj in bo mogla danes že prevzeti oblast. Nankiška vlada se zaradi tega pripravlja na odpor in je po zatrdilih organizirala že vojsko sto tisoč mož, da se postavi v bran japonski akciji. Vse kaže, da nova akcija Japoncev ne bo ostala brez velikih posledic in se tako pojavlja v vzhodni Aziji nov velik mednarodni konflikt.

ITALIJA IN ANGLIJA.

RIM, 19. novembra. Diplomatska akcija za zmanjšanje napetosti na Sredozemskem morju ni uspela. »Tribuna« piše o tem sledeče: Rezultat volitev v Angliji ni ustvaril boljše atmosfere za kompromisno rešitev, ampak ustvarja sum, da se bo politično premirje sedaj celo zaključilo in bo angleška vlada nastopala proti Italiji še bolj agresivno, kakor doslej in zahtevala uporabo še strožjih sankcij.

ANGLEŠKI REZULTATI.

LONDON, 19. novembra. Zadnji volilni rezultati v Angliji so sledeči: vladne stranke so dobile 428, opozicija pa 181 mandatov. Manjkajo samo še rezultati iz štirih okrajev.

MACDONALD OSTANE.

LONDON, 19. novembra. V tukajšnjih političnih krogih se zatrjuje, da ostane Macdonald kljub svojemu porazu pri volitvah še vedno v vladi in bo imenovan za člana spodnje zbornice.

Kako izgleda papeževa „nepriustranost“

»Oeuvre« piše v eni svojih zadnjih števil:

»Diplomatična intervencija, ki si je nisimo mogli razlagati, pojasnjuje papežev list. Ni ta list »Osservatore Romano«, ampak je »Civita Cattolica«, na katerega ima papež vpliv. List omenja predvsem stavek iz papeževega govora dne 25. avgusta 1925: »Potreba ekspanzivnosti je dejstvo, ki se mu mora ustreči.« ter nadaljuje potem takole: »Če je Društvo narodov mnenja, da je mandat nad Abesinijo potreben, da se jo podpre v končni odpravi suženjstva in reorganizaciji, ali ne bi bilo potem pametneje in pravičneje zaupati ta mandat Italiji, kakor pa trajno navajati razloge in dejstva, med katerimi je eden, da Italija še nikdar ni imela kakega mandata, dočim jih imajo druge države po več? Na ta način bi se ne izognili le evropskemu sporu, marveč bi se izognili tudi kolonialni vojni.

Tu je očitno, da stoji papež na strani Italije. Italiji naj se da mandat v Abesiniji? Po kakšni pravici? Ali ni Abesinija od 1923 kot suverena država članica Društva narodov, in sicer po izrecni pritrditvi Italije? Avgusta meseca sta Anglija in Francija predlagali Mussoliniju, da se spor reši v smislu pogodbe iz 1906, ki zlasti ustreza italijanskim interesom v Abesiniji. Duce pa je predloge prezirljivo odklonil. Hotel je vojno, osvojitve z oboroženo silo. Vatikan ve to in zahteva mesec dni po otvoritvi sovražnosti mandat za Italijo.«

Vsako slovensko hišo „Večernik!“

Mariborski problemi

Regulacija Zriniskega trga

Popolna preureditev je nujno potrebna iz arhitektonskih in komunikacijskih razlogov — Rešitev sistema odprte in strnjene zazidave — Nova zvezna ulica med Razlagovo ulico in Tomšičevim drevoredom — Banska uprava zavrnila vse ugovore interesentov — Pravomočnost uradnega načrta — Veikopotezna preureditev v doglednem času

Ko je lani v oktobru izdelal mestni gradbeni urad načrt za regulacijo Zriniskega trga in ga je odobril tudi mestni svet na svoji seji ter je bil načrt javno razgrnjen mesec dni, so mu pričeli ugovarjati lastniki zemljišč okrog trga in sicer: Bernhard, Vielhaber, Sprager, Jemec, Wiesthaler, Ulm in Wolf. Omenjeni lastniki zemljišč so se pritožili tudi na mestni svet, ki pa je njihove ugovore v celoti zavrnil in odobril uradni načrt gradbenega urada. Načrt za regulacijo Zriniskega trga je postal pravomočen in ga bo gradbeni urad uresničil že v doglednem času.

Že v programu za regulacijski načrt Maribora je posebej naglašeno, da je zazidani del mesta detajlno docela nereguliran in da so vsi trgi in mnoge ulice nujno potrebne prometnih in estetskih preureditev. Med najnujnejšimi regulacijami je predvidena tudi regulacija Zriniskega trga. Načrt za regulacijo omenjenega trga je bil izdelan že leta 1922., kar dovoli zgovorno pričati o njegovi nujnosti. V principu se stari načrt ne razlikuje od novega. Razlika med njima je ta, da je novi načrt izdelan iz modernih arhitektonskih in komunikacijskih vidikov. Novi načrt predvideva zazidavo trga v odprtem sistemu in ustvaritev nove zvezne ulice ter zazidavo blokov, ki obdajajo trg v strnjem, deloma tudi v odprtem sistemu.

Nova zvezna ulica med Razlagovo in Cafovo ulico ter Tomšičevim drevoredom zahteva popolno preureditev Zriniskega trga. Z novo ulico so zlasti povdarjeni komunikacijski in arhitektonski momenti, ker bo z njo rešena zazidava blokov med Aleksandrovo cesto na eni in Cafovo ulico ter Zriniskega trga na drugi strani. Za omenjeno rešitev je prav nova ulica bistvenega pomena, ker bo tvorila mejo med strnjeno in odprto zazidavo. Današnja Rosnerjeva vila na vogalu Kopitarjeve ulice in Zriniskega trga je zidana v odprtem sistemu, sedanji situacijski položaj pa jo tišči v blok strnjene zazidave, ki je tu vsepovsod že započeta. Nova ulica pa je nujno potrebna tudi iz estetskih vidikov. Že bežen pogled na načrt te mestne četrti očituje nujnost zveze Cafove in Razlagove ulice s Tomšičevim drevoredom. Obstoječi

blok med Aleksandrovo cesto in Kersnikovo ulico nima nobene prometne zveze. Nova ulica je projektirana kot podaljšek Cafove v severo-vzhodni smeri. Kolodvorsko ulico bo križala pri Jemčevem vrtu nekaj metrov od Rosnerjeve gospodarske hiše. Kopitarjevo pa pri Spragerjevem zemljišču, ki ga bo presekala, nato pa se v majhnem loku približala Aškerčevi ulici in se zlila v že obstoječo mrtvo ulico ob sedanjem Pekarjevem plotu. Novo projektirana zvezna ulica bo široka 12 metrov. Zaradi majhnih lokov je projektant ustvaril tudi za oko lepe oblike te mestne četrti, ki zahtevajo večinoma strnjen sistem zazidave.

Med novo projektirano in Kersnikovo ulico se bo prostor po novi parcelaciji precej razširil. Ustvarjeni bosta dve veliki parceli, katerih severna je že zazidana s Rosnerjevo vilo, na južni parceli je prostor za razkošno vilo večjih izmer, kakršno si lahko privoščijo kateri izmed mariborskih pridobitnikov. Nova vila je projektirana tako, da leži kakšen povdarjen del, rizalit ali kaj podobnega v osi Cafove ulice. Nedvomno je to najlepši stavbni prostor, kar jih premore naše mesto in ga bo prav gotovo mestna občina prodala za med. Le na severo-zahodnem vogalu trga bo ostal javni nasad, in sicer v obliki kroga, obrobljenega z ligustro in posejanega s travo. V osi Maistrove ulice so kot njen povdarjeni zaključek projektirane tri topole, morebiti »Maistrove topole« z vodnjakom ali podobnim monumentalnim nizkim objektom v sredi. Prometno smer na severo-zahodnem delu trga pa bodo označevali granitni kamni v razdalji približno 3 metrov.

Ker so se že in se bodo nabraže še pojavljali glasovi, da je škoda zazidati Zriniskega trg, naj omenimo, da je trg nastal v prejšnjem stoletju, ko so zasuli na tem kraju veliko gramozno jamo. Trg, oziroma park ni nastal iz potrebe, marveč zaradi slabega terena. Ni torej nobene škode in nobena napaka, če se temeljito preuredi, saj bo njegova preureditev v okras vsej mestni četrti in bo zazidan z dvema razkošnima vilama obdanima z velikimi vrtovi dejansko še vedno učinkoval kot park.

Domači razgledi

Konec našiškega procesa

Ob ogromnem zanimanju je bila včeraj proglašena sodba v našiškem procesu

Včeraj dopoldne se je z razglasitvijo sodbe v takozvani našiški aferi zaključil menda največji proces v naši državi, ki je trajal preko šest mesecev. Že zarana je bilo pred okrožnim sodiščem v Osijeku na tisoče ljudi, ki so želeli prisostvovati razglasitvi sodbe. Razglasitev in temeljitev sodbe sta trajali dopoldne in popoldne. Obsojeni so: Dr. Svetozar Grigin, na pol drugo leto ječe, dr. Filip Schlesinger na dve in pol leta ječe, Žita Živanović na tri leta ječe in trajno izgubo državne službe, Adolfe Schlesinger na sedem let ječe, Aleksander Sohr na osem let ječe, Viktor Guttman na eno leto in štiri mesece ječe, dr. Zvonimir Bratanić na dve leti ječe, Ervin Lovrić na eno leto zapor, Alfred Spitz na eno leto in šest mesecev ječe, Mavro Sulić na štiri leta ječe in trajno izgubo državne službe, dr. Nikola Nikić na štiri leta ječe, izgubo državljanških pravic in trajno izgubo javne službe, dr. Dragoljub Jevremović na tri leta ječe, izgubo državljanških pravic in izgubo državne službe za vedno, Ervin Sartoli na eno leto ječe in izgubo državljanških pravic za tri leta, Zoltan

Herzog na eno leto in štiri mesece ječe, Filip Winter, Rihard Baumgartner, Hinko Bedenić, Josip Fišer, Grajner Julij, Aladar Leimdorfer po osem mesecev zavora, Geza Fejte na eno leto zavora, Feodor Bukovata, Dragutin Cakarević, Vladimir Černi, Miloš Cirković in Franc Istenić po dva meseca zavora, Pavel Fekete na en mesec zavora, Mirko Fridman na tri mesece zavora, Aleksander Kezič, Viktor Kladnik, Trajča Kotević in Lazar Ciril po en mesec zavora, Gligorij Lisa, Djordje Marković, Milutin Martinović in Grigorij Mišić po pet mesecev zavora, Galeb Midić na tri mesece zavora, Dragomir Nedeljković na en mesec zavora, Iovan Ničforović na dva meseca zavora, Franjo Ogorelec na šest mesecev zavora, Dimitrij Pastuhov na dva meseca zavora, Vljko Rajman na deset mesecev zavora, Milisav Stisović na tri mesece zavora, Pavle Čiring na tri mesece zavora, Mihajlo Zuravjev na tri mesece zavora. — Ostali obtoženci pa so bili oproščeni.

„Čuvajte Jugoslavijo“

Iz naših deustev

Deset let požrtvovalnega dela

Deseti občni zbor Olepševalnega društva za Magdalenski okraj

Te dni se je vršil deseti redni občni zbor Olepševalnega društva za Magdalenski okraj. Društvo obstoja dejanski že od leta 1906., vendar je šele deset let od tega, odkar je prišlo v narodne roke. Po izvršenih formalnostih je podal društveni predsednik g. K. E. i. ž. a. r. obširno poročilo o delovanju društva za vso dobo njegovega predsedovanja, to je desetih let, odkar vodi društvo. Med drugim je omenjal težkoče, s katerimi se je društvo moralo boriti zlasti prva leta, toda društvo je šlo preko tega, uvajajoč svoj začrtani program v korist tega dela mesta in Maribora kot celote.

Za tem je podal poročilo tajnik društva g. N. o. v. a. k., iz katerega je bilo istaklo mogoče posneti, da je bilo društveno delovanje zelo obsežno. Posebno pozornost posveča društvo parku in drugim javnim nasadom, katerega vzgledu sledi zlasti v zadnjem času tudi privatniki. V tem pogledu se opaža lep napredek posebno v koloniji, kjer so v zadnjem času nastali pred hišami lično ograjeni in vzorno urejeni vrtički z izbranimi cveticami, kar daje okolici prijetno lice in zelo ugodno vpliva na mimoidoče. Da se ta hvalevredna iniciativa še podkrepi, namerava društvo v ta namen določiti nekaj nagrad za najlepše urejene vr-

tičke. Dalje je omenil, da pripravlja društvo jubilejno publikacijo, v kateri bodo na nuičinkovitejši način prikazane znamenitosti in prirodne lepote Maribora ter bližnje in širše okolice s posebnim oziranjem na tujski promet, za katerega ima Maribor vse pogoje. Stavil je še razne predloge za bodoče delovanje društva. Končno je pa izrekel zahvalo mestni občini mariborski, ki je društvena stremiljenja vsikdar rade volje podpirala, za kar se ji društvo priporoča tudi v bodoče. Sledila so še poročila ostalih društvenih funkcionarjev.

Naposled je povzel besedo g. dr. Lipold, ki se je udeležil občnega zbora kot zastopnik mestnega Olepševalnega društva in izrekel čestitke k jubileju, povdarjajoč zasluge, ki si jih je društvo v teku let pridobilo za napredek in olepšavo mesta. Omenjal je zlasti ureditev Magdalenskega parka, zgradbo nove promenadne poti ob Dravi itd. Vse to so vidni dokazi agilnega društvenega delovanja, na katero sme društvo zreti s ponosom. Ob zaključku občnega zbora je bil sprejet še sklep, zaprositi mestno občino za izdelavo načrtov za morebitno podaljšanje promenadne poti do mariborskega otoka v zvezi z novim regulacijskim načrtom.

Ptujske novice

Iz poštne službe. K pošti v Ptuj je premeščen višji kontrolor Schiffrer Štefanija od pošte Slatina Raderci.

Zavratni umor. V nedeljo 17. t. m. okrog polnoči se je dogodila v Ljubstavi pri Sv. Vidu tragedija, ki je zahtevala mlado človeško življenje. Ob navedeni uri je prišel Jakob Arnuš, posestnika sir v Belovškem, k svojemu dekletu. Komaj je stopil k oknu in začel trkati, se je nenadoma pojavil možki in se z bliskovito naglico zagnal v Arnuša in mu zasadil nož za levim ušesom s tako silo, da se je ta zgrudil okrvavljen in v nekaj trenutkih izdihnil. Ubijalec se je skrnil, vendar so ga orožniki že aretirali. Sodna oblast je odredila obdukcijo trupla, ki se je vršila v mrtvašnici pri Sv. Vidu. Poškodba je absolutno smrtonosna, ker so nesrečnemu Arnušu izstopili možgani. — Ta umor je vznemiril celotno ondoto prebivalstvo in to tem bolj, ker je pokojni Arnuš na dobrem glasu in je šele pred nedavnim prišel od vojakov.

Smrtna nesreča. V nedeljo popoldne se je podala 71letna Urša Zagoršek, posestnica v Podvincih, na pot k svoji hčeri v Novovas pri Ptuj na obisk. Ko se je vračala proti večeru, je zgrešila pot; prišla je do neke globoke jame, katere v temni noči ni opazila. Zdrknila je v jamo in se ubila. Ponesrečena je bila dobra in pridna ter splošno priljubljena gospodinja.

Požar. V nedeljo 17. t. m. ob 22. uri je izbruhnil požar pri posestniku Jakoliču v Krčevini pri Vurbergu. Zgorelo je obširno gospodarsko poslopje z vsemi poljskimi pridelki in gospodarskim orodjem vred. Škoda je velika, ni še pa ugotovljena. Vzrok požara še ni znan.

Novo poštne znamke. Pošta je prejela 500 celotnih serij novih znamk s sliko Nj. Vel. kralja Petra II. v vrednosti po Din. 0,25, 0,50 Din, 0,75 Din, 1.— Din, 1,50 Din, 1,75 Din, 3.— Din, 3,50 Din, 4.— Din, 10.— Din, 15.— Din, 20.— Din in 30.— Din. Te znamke bo prodajala pošta izključno v filatelistične svrhe počeniš od 19. XI. t. l. Cena celi seriji je Din 91,25.

Kino. V soboto 23. tm. ob 20. uri in v nedeljo 24. tm. ob 18.30 in 20.30 se predvaja film »Knock-out«. V glavni vlogi Maks Schmeling in Ani Ondra. V sredo 27. tm. in v četrtek 28. t. m. obakrat ob 20. uri pa je na vrsti »Hotel na oceanu«.

Novice iz Marenberga

Javna čitalnica. Dne 15. novembra je bila oživljena marenberška narodna čitalnica. Občinska hranilnica je renovirala

svojo hišo in v tej hiši je odstopila narodni čitalnici prijazno sobo, ki bo vsak popoldan zakurjena. Na razpolago bodo vsi slovenski dnevniki in tedniki ter razne poučne, kulturne in znanstvene revije. S tem činom je Marenberg dobil nov nacionalni temelj, saj bodo mladina in odrasli, ki iz gospodarskih razlogov ne morejo stalno naročevati časopise, lahko dobili vpogled vse dogodke, ki se pojavljajo po svetu. Obenem pa bodo imeli ob dolgih zimskih večerih in nedeljskih popoldnevih lepo zabavo in zatočišče. — Narodna čitalnica bi lahko tudi večkrat priredila kakšna poučna predavanja. Upajmo, da bo tudi to sčasoma uvedla. Za javno sokolsko knjižnico je narodna čitalnica brezdvomno velika kulturna in nacionalna pridobitev za obmejni Marenberg.

Skrit zaklad. Te dni je posestnik gosp. Hedi na Sp. Vižingi renoviral svojo hišo. Zidar, ki je delal pri nekem oknu je našel v steni zazidane stare zlatnike. Ta najdba je vzbudila v Marenbergu veliko zanimanje.

Namesto doli — gor! V nekaterih tukajšnjih hišah so povišali strankam najemnino. V teh hišah stanujoče državne uradnike je to zvišanje sedaj, ko so bile plače reducirane, kruto prizadelo. Poleg splošne druginje v Marenbergu, ki se lahko kosa z vsemi kraji v 1. draginskem razredu, so še zelo draga stanovanja, tako, da je življenje tu zelo težko. Po dragini bi Marenberg sodil v drugi, če ne v prvi draginski razred.

Marenberški sejem. Pretekli ponedeljek je bil v Marenbergu splošni in živinski sejem. Mnoge stojnice, ki so jih postavili domači in drugi trgovci so popolnoma spremenili marenberško lice. Tudi živinski sejem je bil dobro založen. Vendar je bila radi krize kupčija bolj srednja.

Proslava 1. decembra. Tukajšnji Sokol je sklical v soboto sestanek vseh društev in uradov. Sklenili so da se bo proslava državnega praznika vršila čim svečanejš.

Obdaritev revežev. Tukajšnje društvo »Kolo Jugoslovanskih sester« je prejšnjo nedeljo obdarilo nad 30 tržkih in okoliških revežev z raznimi živili.

NOVI BOKSAR ORJAK

Doslej je, kakor znano, bil najvišji in najtežji svetovni boksar Primo Carnera. Visok je 205 cm, njegova teža pa znaša 118 kg. Sedaj pa je prispel v Pariz romunski boksač Mitu, ki je precej višji in težji kot Carnera. Njegova višina je 226 cm, teža pa 146 kg. Mitu bo odpravil nekaj bojev v Franciji, nakar namerava v Ameriko.

Mariborske in okoljske novice

Drzno tolovajstvo in razbojništvo v Limbušu

Maskirani razbojnik je zvezal 11 letnega dijaka na rokah in nogah, mu natlačil usta z nogavico, ga privezal k preši ter šel nato na svoje razbojniške posle

V nedeljo zvečer so v viničariji uglednega mariborskega trgovca Ferda Greinerja v Limbušu kuhali žganje. Ob tej priliki je bilo zbranih v viničariji precej ljudi. Okoli 8. ure zvečer se je podal viničarjev sin 11letni dijak tukajšnje realne gimnazije Janko Schrei preko dvorišča na stranišče. Tik pred uto, kjer se nahaja preša, je segla po njem krepka roka maskiranega neznanca, ki je fant, držeč mu z roko usta, da ni mogel vpiti na pomoč, slekel mu snel čevljev in nogavico na levi nogi, nato pa mu potlačil nogavico v usta, da ni mogel kričati. Nato je privelel vrvi ter z njo zvezal fantu najprej roke, potem pa noge, da ne bi mogel pohiteti v hišo in tamkaj opozoriti domačine, da je zunaj neki razbojnik, ki nima ni kakršnih dobrih ramenov. Toda to s črno krinko maskiranemu neznancu še ni zadostovalo. Potegnil je fant v uto in ga tam še privezal k preši. Nato se je neznanec vzpel na podstrešje skednja, si napravil tam skozi leseni zid odprtino in se skozi njo splazil v posebno sobo, kjer se muhi lastnik viničarije, oziroma njegovi ljudje, kadar pridejo v vinograd. Tukaj je razbojnik stikal po omarah, skušajoč najti primeren plen, ki naj bi bil vreden tega njegovega drznega roparskega podviga.

Nedolgo zatem pa je šel eden od domačinov preko dvorišča proti stranišču. Pri tem mu je pogled takoj padel na omenjeno sobo, ki je bila razsvetljena. Takoj je zasumil, da nekaj ni v redu, in je poklical v hiši navzočne. Takoj so obkolili hišo, toda razbojnik je moral biti prav spre-

ter. Ko so namreč delj časa zamañ čakali in skupno stopili v sobo, ni bilo o razbojniku ne duha ne sluha. Očividno se mu je posrečil beg skozi preje omenjeno odprtino na podstrešju. Nato so pa šli iskat 11letnega dijaka, ki ga že dolgo ni bilo v hiši. Našli so ga v uti zvezanega pri preši in že precej onemoglega. Najprej so mu izvlekli nogavico iz ust, nato pa ga odvezali. Ljudem, ki so se zbrali okoli njega, je takoj pričel pripovedovati, kako je bilo. O vsej stvari so bili alarmirani tudi studenški orožniki, ki so se takoj podali na delo. Najprej so zaslišali Jana Schreija, nato pa ostale domačine. V omenjeni sobi so pri preiskavi opazili, da je neznanec stikal po omarah in predalil ter vse razmetal, da pa ni ničesar dragocenega našel. Na mizi je pustil celo nekaj sardin, ki mu očividno niso dišale, ker bi jih bil sicer gotovo vzel s seboj. Pri zaslišanju Janka Schreija so orožniki mogli na podlagi njegove izjave, da je imel maskirani neznanec na levi roki rano, takoj ubrati v zasledovanju konkretno sled. Pri tem jim je bil prav dobrodošel opis neznančeve obleke in zunanosti. Orožniki so kmalu zatem aretirali dve osebi, ki sta osumljeni navedenega razbojništva. Nadalnje poizvedbe in zasliševanja se temeljito in podrobno nadaljujejo do končne razjasnitve tajinstvenega slučaja. Vsekakor je ta primer drznega tolovajstva nauko svarilo starišem, da računajo pri varstvu svojih otrok z vso možno drznostjo in hudobijo zlih ljudi.

Gajšek in Franc Regent. Komu v hasek...?

Preko meje potuje ogromno ljudi. V preteklem mesecu je potovalo preko Maribora v inozemstvo ter preko meje v naša država 14.940 potnikov in sicer jih je pripotovalo 6912, odpotovalo pa 8028. Med pripotujočimi je bilo 1423 Jugoslovancev, 2948 Avstrijcev, 1254 Čehoslovakov, 332 Nemcev, 95 podanikov italijanske države ter 8660 podanikov drugih držav. Preko Maribora jih je prišlo 5041, preko Št. Ilja 1004, Cimureka 97, Dravograda 163, Prevalj 406, Radgone 201. Med odpotujočimi pa je bilo 1698 Jugoslovancev, 2623 Avstrijcev, 1217 Čehoslovakov, 271 Nemcev, 79 Italijanov in 404 podaniki drugih držav.

Posestno gibanje. Julijana Prepelac je kupila od Marte Wurzingereje stavbeno parcelo ob Tržaški cesti za 21.756 dinarjev. — Cestni mojster Josip Požauko je kupil od Marije Ferline parcelo v Koroškem predmestju za 12.960 Din. — Julija Mihelič in Ivana Hasler sta kupili od Viljemine Friediger hišo v Popovičevi ulici 7 za 6140.000 Din. — Adam in Albina Čresnar sta prodala Marliji in Kurtu Schlosserju parcelo in hišo na Koroški cesti 41 za 330.000 Din. — Dr. Franc Glančnik in Terezija Reiser sta prodala Hermine Seiler parcelo v koroškem predmestju za Din 39.645. — Mestna občina je prodala Juliju Mastenu hišo v Dalmatinski ulici 29 za 90.000 Din.

Gradbeno dovoljenje so dobili: Heda Hercog za prezidavo stopnišča pri stanovanjski hiši v Ipavčevi ulici 36. — Posestnica Frančiška Schmiederer za gradbo podstrešne sobe v dvoriščnem poslopju na Koroški cesti. — Valentin Vezjak za preureditev gospodarskega poslopja v Tattenbachovi ulici 30. — Marko in Marija Samastur za zgradbo gospodarskega poslopja pri hiši Radvanjska 20.

Za čevlje in obleko ubogim otrokom krčevinske šole so doslej darovali: gospa Ida Stikler 1000 Din, g. dr. Albert Sentočnik 200 Din, mariborska Posojilnica 200 Din, po 100 Din: g. dr. Franjo Hojnik, g. dr. Paltauf, ga. Dervušekova, g. Ant. Dénica, Kegljaški klub Košaki in g. Viktor Koren; nadalje: »Unio« družba 60 Din, g. Alojz Peklar, kovaški mojster, 50 Din, v blagu pa tovarne: V. Freund, J.

Hutter in L. Franz. Vsem dobrotnikom iz reka šolsko upraviteljstvo najiskrejejšo hvalo, druge pa ponovno prosi, naj tudi letos naklonijo svojo pomoč siromašni vi ničarski in delavski šolski deci v Koških in Krčevini, ker prosilcev imamo nič manj ko okoli 200, in vsi so nujno potrebni čevljev in obleke.

Pritožba državnih upokojencev. Državni upokojenci nam pišejo: Pri zadnjih redukcijah pokojnin so nam zadrževali, da bomo odslej prejemali nakazila redno vsakega prvega. Pa smo nekateri morali vendarle čakati do 15. t. m. in še dalje. Kje je krivda? V Ljubljani ali v Beogradu?

Rudarji stavkajo. V premogokopu Stanovsko pri Poljčanah so pričeli rudarji stavkati. V stavki je okoli 100 delavcev. Pogajanja med zastopniki lastništva in delavstva še niso vedla do nikakšnega uspeha. V Stanovskem se dnevno proizvajajo 4 vagoni premoga.

Z eksploatacijo pohorskih granitolo-mov bodo pričeli pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Zadevna pogodba je že zaključena in se je tudi razparcelirala zemlja, kjer bodo stale zasilne delavske barake. Eksploatacija se bo v kratkem pričela.

Ljubljanski velesojem je razpisal nagradni natečaj za lepak za prihodnjo prirediteljev v maju in juniju 1936. Nagrade so tri.

Jutri v sredo zvečer bo definitivno zaključena letošnja jesenska razstava slik in kipov »Brazde« v veliki kazinski dvorani. O bilanci in drugih vprašanih bomo spregovorili po zaključku.

Jutri zvečer bo tudi naše mesto proslavilo spomin velikega moža, skladatelja Davorina Jenka in sicer v Narodnem gledališču z izvajanjem najlepših in najmilejših njegovih skladb. Proslavimo ga čim najdostojneje.

Oglejte si danes zvečer program v Veliki kavarni.

Kino restavracija. Danes torek 19. in jutri sredo 20. velika pojedina domačih jetrnih in krvavih klobas. Izborna pijača. Cene nizke.

Nočno lekarniško službo imata danes v torek Albaneževa in Vidmarjeva lekarna, jutri v sredo pa Savostova in Koniževa.

V hlevu obešenega so našli pri Vlahoviču 49 letnega delavca in bivšega posestnika Ivana Perneka. Vzrok njegovega samoumora ni znan.

Klice na pomoč iz smetiščne jame. Snoč je padla kontoristinja Berta Jurkova v Grajski ulici 2 v dva metra globoko jamo za smeti ter si potolkla kolena. Mladenka je morala klicati na pomoč, da so jo ljudje rešili mučnega položaja in jo potegnili iz jame.

Tovorni avto in osebni avto sta trčila skupaj na vogalu Cankarjeve in Aleksandrove ulice v Studencih. Poškodovanega šoferja tovornega avtomobila Franca Hvaleca in sopotnika potniškega avtomobila so odpremili v bolnišnico, kjer so jima obvezali rane, nakar sta bila izročena domači oskrbi.

Lov za tilhotapcem. Pri slovenski Bistrici je hotel neki orožnik ustaviti 24-letnega posestniškega sina Alojzija Gobca iz Spodnjega Gabernika, ker se je v temi vozil na kolesu brez luči. Orožnik ga je pozval, naj postoj, toda Gobec se za ta poziv ni veliko zmenil, ampak se je odpeljal v temno noč. Prišel se je lov in so končno Gobca ujeli. Pri njem so našli 2 kg saharina, 108 omotičev igralnih kart. Gobec je izjavil, da je kupil saharin in igralne karte na Tezmem pri Mariboru od nekega neznanca za 3160 dinarjev. Kazen ne bo majhna.

Čudno maščevanje. Posestnik Jernej Likovec iz Trčove je prijavil orožnikom, da so mu neznan storilci porušili leseni plot okoli vinograda. Vršilo se poizvedbe.

Neznani zlikovci so udrli v stanovanje delavca Virka Supeja na Smolniku. Posebno jim je bil všeč kovčeg, ki so ga nesli v gozd in ga s silo odprli ter ga izpraznili. Našli so v njem 300 dinarjev v gotovini ter obleke in perila.

Okradeni mizar. Ko je bil pri Hutterju zaposleni mizar Josip Lebič pri zdravniškem pregledu na okrožnem uradu, mu je nekdo iz čakalnice odnesel zimsko sukno, dežnik in rokavice, tako da je oškodovan za okoli 600 dinarjev

GRAJSKI KINO Telefon 22-16

Danes torek zadnji dan »Križarji«
V sredo premiera najboljših veseloigre, ki bo zabavala celi Maribor

»Gospod brez stanovanja«

Bomba smeha! H. Thimig, P. Hörbiger, L. Slezak so imena, ki jamčijo za zabavo.

Kino Union. Do vključno srede muzikalična veseloigra »Poročnik Bobby« z Gustavom Fröhlichom in Lido Baarovo. Od četrta dalje najboljši film s slavnim tenorjem Jos. Schmidtom »Moj najlepši dan«.

Narodna gledališče

REPERTOAR

Torek, 19. novembra ob 20. uri: »Vihar v kozarcu«. Red B.

Sreda, 20. novembra ob 20. uri: »Jenkovva proslava«.

Četrtek, 21. novembra ob 20. uri: »Beneška noč«. Red C. Znižane cene.

»Beneška noč« po znižanih cenah. Melodiozno Straussovo opereto »Beneška noč« ponove v četrtek 21. tm. za red C in po znižanih cenah.

Krst nove slovenske operete. V kratkem bo krstna prestava nove slovenske operete »Majda«, ki jo je uglasbil prof. M. Kozina, priredil pa po Knafličevi veseloigri »Kmečki teater« Ferdo Delak. Delo bo inscenirano in zrežirano primerno svojemu tekstovnemu bistvu. Je namreč operetna groteska. V glavnih ulogah nastopijo Udovičeva, Barbičeva, Starčeva, Sancin, Harastovič, Gorinšek, Grom in P. Kovič. Režira F. Delak, dirigira M. Kozina.

Poljčanske novice

Tragična usoda inženjerja. Te dni je prispela semkaj žalostna vest, da so v Ivanju v Savski banovini blizu Varaždina ubili rudarji 34letnega inženjerja gosp. Romana Kulika. Gospod inženjer je bival skoro tri leta v Poljčanah in bil zaposlen v tukajšnjem rudniku Stanovko. Pridobil si je tukaj tekom svojega bivanja s svojim mirnim nastopom, ne le med rudarji, ampak tudi izven svojega revirja, mnogo simpatij (bil je tudi podpredsednik strelske družine), zato je razumljivo, da je vest o njegovi smrti pri tukajšnjem prebivalstvu globoko odjeknila. Izkazalo pa se je, kakor smo doznali, da je bila prvotna vest preurana in resnica je, da g. inženjer še živi. Pred dobrima dvema mesecema, mu je bila služba tukaj odpovedana, nakar je bil nameščen kot tehnični upravitelj premogovnika v Ivanju. Ko so bili vsi rudarji rudnika, ki je last »Hrvatskega rudarskega društva« pred dnevi popoldne radi popisovanja zbrani v pisarni, je velika gruča iz neznanih motivov navalila na inženjerja z jamskimi svetilkami in ga pobila na tla. Napadalcji so se takoj razgubili in jih orožniki niso mogli najti iz množice 250 delavcev. Kulika so prenesli v bolnico, kjer je po prvi vesti radi izliva krvi v možgane takoj umrl. K sreči pa se je izkazalo, da ta vest ni resnična. Inženjerja so v varaždinski bolnišnici, kamor so ga prepeljali, operirali in njegovo zdravstveno stanje se je, kakor zatrjujejo, zboljšalo. Želimo mu skorajšnje okrevanje!

Dravinja se je razlila. Po kratkotrajnem deževju, od nedelje ponoči na ponedeljek, je Dravinja s pritoki tako močno narasla, da je bila na večer vsa dolina od Konjic, do Makol pod vodo. Travnikom sicer ne bo napravila občutne škode, pač pa zna škodovati nekaterim njivam z ozimino. Ponekod so preplavljene ceste, pri Zbelovskem je pod vodo železniška proga. Voda je vdrla tudi v klet.

Zadnji letošnji, Leopoldov sejem, je bil živahen in dobro obiskan. Živine je bilo veliko, kubčija slaba. Kramarji so boljše odrezali.

Darujte za spomenik Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Mariboru!

Prisrčno slovo priljubljenega generala

Kaj nam je bil general Božo Putnikovič, ki je odšel na svoje novo službeno mesto v Karlovec, se je pokazalo ob njegovem odhodu včeraj popoldne, ko se je s popoldanskim brzovlakom podajal na novo službeno mesto. Brez vsakršnih pozivov ali agitacije se je na glavnem kolodvoru zbralo toliko ljudi, ki so se spontano ter iz nekakšne notranje potrebe prišli poslavljati od priljubljenega generala, ki je bil z vsemi tako dober in ljubezljiv. Sredi velike množice ljudi smo videli mnogo odličnikov, novega mestnega poveljnika generala Milenkoviča, prejšnjega župana dr. Fr. Lipolda, poveljnika 45. pešpolka polkovnika Božoviča, poveljnika 32. art. polka podpolkovnika Maksima Eriča, poveljnika inž. podčastniške šole podpolkovnika Cenerja, bivšega sreskega načelnika dr. Senekoviča, starosto Sokola I., kateréga vneti član je bil odhajajoči g. general, prof. dr. Lj. Pivka, tajnika sokolske župe Dojčimoviča, narodnega poslanca dr. Jančiča, predsednika NO prof. dr. Dolgor, zastopnika strelskih družin dr. Vauhnikarja ter druge. Ginljivo in prisrčno je bilo to slovo množic od ljubljene generala. Vojaška godba je zasvirala odhodnico, vlak se je začel pomikati. — Dolgo, dolgo je še mahal skozi okno brzovlaka roka generala, ki je bil ves naš in ki se je težko poslavljajal iz Maribora, ki ga tudi ne bo nikdar pozabil. Bratgeneral na skorajšnje svidenje v Mariboru!

Smučarska šola Mariborskega smučarskega kluba. Smučarska gimnastika za dame in gospode vsako sredo. Po zimi tečajji za: deco, začetnike, zaključene družbe, splošni tečajji v Mariboru in pri Pohorskem domu. Prijave, informacije ustmene in pismene v Jurčičevi ulici 8 (trgovina Stojec).

Nova provizorična uprava Podpornega društva železničarskih delavcev in uslužbencev v Mariboru. Ban dravske banovine je imenoval sledečo začasno upravo omenjenega društva: predsednik Ivan Wurzingger, Franc Selinšek, Simon Lorger, Vojteh Vrhovšek in Viktor Cimperman, odborniki. Članstva uprave omenjenega društva sta razrešena gg. Božidar

MARIJ SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

Danilo je žalosten vstal. Uvidel je, da bi bila vsaka nadaljnja beseda zaman. Preko Sidinega razuma, ki je v prejšnjih trenutkih blestel v najvišjem žaru in bistri, se je že vlekel oblak teme in jo pogrezal v blazne utvare in predstave. Ko se je oddaljil od nje, je videl, kako je pozdravljala nekoga, ki so ga ustvarili njeni blazni prividi in kako se je zaupljivo pogovarjala z njim, kakor da bi zares sedel živ poleg nje. Jedka bolečina je preparala njegovo srce...

XXX.

Jesen je bila tisto leto nenavadno lepa in topla. Travniki in pašniki so zeleneli še v decembru in na prisojnih obronkih so cvetele marjetice in druge divje cvetice, kakor da bi bil še oktober. V tistih lepih, solnčnih dneh je tavalala Sida včasih po več ur po skritih samotah, s svojimi mislimi daleč od ljudi in vsega sveta. Včasih je s prekrižanimi rokami sedela na skalah nad Jasnico in nemo zrla predse, ali se pa zaupno pogovarjala s svojimi prividi. Tako je sedela tudi nekega nenavadno toplega popoldneva v divji samoti nad reko. Za njo se je dvigal po strmih obronkih gost jelov gozd, obraščen nad robom z nizkim, z bršlinom in srobotom prepreženim grmičevjem. Pred njo se je spu-

ščala k strugi skoraj navpična stena, pod katero je ob vodi raslo nekaj gostih smrek. Bil je to tako divji in odljuden kot, da ni vanj nikoli prihajala živa duša. Ko bi bil kdo v tej samoti zaslišal človeški glas, bi se bil gotovo zdrznil in pobegnil, misleč da se oglašajo iz šumeče globine zli duhovi. Le Sida se ni zdrznila, ko se ji je nenadoma sredi njenih zmedenih razmišljanj zazdelo, da se oglašajo od nekega pritaženega bolesto ječanje. Umolknila je in prisluhnila. Ječanje se je ponavljalo v skoraj redno odmerjenih presledkih. Nenadoma je vstala, stopila čisto na rob prepada in vprašala:

»Si ti? Kaj bi rad? Pridi gori!«

Ko ji ni nihče odgovoril in se je ponavljalo le rahlo zamolklo ječanje, se je nasmešnila:

»Počakaj, pridem k tebi.«

Skušala je splezati čez pečino, pa ni mogla. Šla je nekaj korakov niže in se skozi gosto grmičje ter bršljan splazila znova k robu. Tu je opazila komaj pol metra široko razpoko, skozi katero je vodila navzdol strma, stopničasta steza, zgoraj vsa pokrita s srobotom. Pričela se je spuščati po njej in je naposled priplezala do previsa, pod katerim je zijala postrani tako velika skalna odprtina, da je

mogla z malo sklonjeno glavo pogledati v temno votlino. Tedaj se je znova oglašilo bolesto ječanje, sedaj že čisto razločno in tik pred njo v jami.

»Kam si se skrili?« je dejala mirno, skoraj nasmejana. »Čemu ta komedija? Pridi ven!«

Ječanje je nenadoma utihnilo. Sida je stala nekaj hipov na vhodu, nato je pa zaklicala:

»Zakaj se ne ogliš?«

Potem se je še bolj sklonila in stopila dalje. Po nekaj korakih je stala v višjem, temnem prostoru, v katerem se njene svetlobe navajene oči niso mogle razgledati. Ko je pa pričela razpoznavati stene nevelikega prostora in v njem borno, primitivno, s težko roko in brez potrebnih pripomočkov izdelano opremo, je nenkrat prestrašena kriknila in se v grozi čisto osvestila. V kotu je na s cunjami pokrite mahu ležal napol nag stavec. Pod od gub razoranim čelom so žarele iz temnih duplin žalostne, a obenem prestrašene oči.

»Habakuk...« se je izvilo Sidi iz grla.

Da. Habakuk, hčerka moja,« je z muko potrdil stavec. »Ne boj se. Ko si že prišla, ostani. Še nikoli ni bil nihče tu moj gost...«

»Tu je tvoje bivališče?« je vzkliknila in se nehala tresti.

»Že trideset let, ali pa morda še več; pozabil sem šteti vsa ta neskončna leta. Sedi, Sida! Sedi na klopico, ki je tam v kotu. Pristavi jo bliže, sem k mojemu ležišču!«

Storila je molče, kakor ji je naročil. Starec se je z muko napol dvignil, se za nekaj časa zastrmel vanjo in naposled dejal:

»Nisem mislil, da bo kdaj kdo pri moji mrtvaški postelji, in če bi bil mogel vstati, tudi tebe ne bi bilo. Zaprl bi bil vhod. Ko pa si že prišla, naj bo. Sedaj, ko vem da so se moji dnevi iztekli, je ugasnilo v meni vse, tudi sovraštvo do rodu mojega brata Simona.«

»Rodu tvojega brata Simona?« je vprašala Sida. Njen razum je postal popolnoma čist, kakor že dolgo ni bil.

»Da,« je potrdil Habakuk. »Seveda, ti ne veš, kdo sem.«

»Habakuk...«

»Tako mi pravijo. Ne vem zakaj in kdo mi je dal to ime.«

»Nisi Habakuk?«

»Ne.«

»Kdo si potem?«

»Edini, ki to ve, pa noče vedeti, je tvoj oče.«

»Moj oče?«

»On, sin Simona Silana.«

»In ne smem izvedeti?«

»Smeš. Moraš... Čemu bi ti sedaj prikrival, ko ne bom nikoli več zapustil tega svojega samotnega bivališča, ki sem si ga izbral, da bi se umaknil iz sveta, pa vendarle ostal v bližini Silanov.«

»Čemu v bližini Silanov?«

»Ker sem sam — Silan.«

(Se bo nadaljevalo.)

Iz življenja in sveta

Moško oblečena dekleta

Zanimivi običaji iz arbanaškega življenja — Kaj so to tabelje, murgeše in muškobane?

Pri Arbanasih so zasledili raziskovalci nekaj prav svojevrstnih običajev, ki dajejo vsemu temu njihovu življenju značaj nečesa interesantnega. Med drugim je danes znana njihov običaj, da se nekatera dekleta, ako njih stariši nimajo otrok moškega spola, oblečejo v moško obleko. Obenem se zavežejo, da se ne bodo poročile in bodo namesto moških ostale doma pri starših, opravljajoč moške posle. Ta dekleta živijo kakor kmetje. Nosijo orožje, kadijo in se kot pastirji hrabro borijo. So tudi takšne deklice, ki so se že v rani mladosti oblekle v moško obleko. Mnoge od njih si strižejo lase in pijejo žganje kakor moški. Med Arbanasi so se imenovala takšne žene: tabelija, vidžineša, murgeša in muškobana. Uživale so med svojimi ljudmi poseben ugled in spoštovanje. Kar so rekle, to je držalo in nikogar ni bilo, ki bi se bil drznil nasprotovati.

Med Arbanasi je namreč velika sra-

Ženska šola za socialne znanosti

V Ženevi so te dni otvorili šolo za socialne vede in znanosti, v katerih se ženska mladina odgaja in izobrazuje na področjih gospodarske pravne in socialne zgodovine ter vede, pripravljajoč na ta način slušateljice na uspešno izvrševanje njihovih dolžnosti in nalog v družini in narodu. Predavanja na teh šolah trajajo dve leti. Učni načrt predvideva kot obvezne predmete nego dece, vzgojo otrok, ženski pokret, državljansko pravo, zakonodajo, socialno pomoč itd. To teoretično izobraževanje pa se združuje s praktično vzgojo in poukom, ki se uveljavlja s poučnimi potovanji ter obiski raznih ustanov in zavodov, ki so v zvezi z obdelanim gradivom. Slušateljice, ki obiskujejo predavanja 4 semestre in ki dovršijo zatem enoletno prakso, dobijo diplomu, ki jih usposablja, da se posvetijo poklicu socialne prirode. Ti poklici morejo biti pri raznih socialnih ustanovah, občem zavarovanju, pa tudi tajnice in knjižničarke lahko postanejo absolutne omenjene socialne šole.

Prvi toplomer

Celsijev toplomer je postavil ničlo k točki mraza, 100 pa k točki vretja vode. Prvotni toplomeri, ki jih je rabil švedski

učenk Anders Celsius, so pa imeli 100° pri točki mraza, 0° pa pri točki vretja. Celsijevi dnevniki, ohranjeni v observatoriju v Upsali, imajo beležke o poskusih, ki jih je delal ta učenjak s takimi toplomeri. Skala, kjer je bila ničla točka mraza in 100° točka vretja, se je pojavila leta 1747 na toplomeru, ki nosi ime svojega izdelovalca optika Ekströma. Tak toplomer je prvi izdelal znanj švedski botanik Linne. Že leta 1745 ga je razkazoval v senatu univerze v Upsali in ga opisal v pismu Savageu, češ, da je sam prvi sklenil izdelati toplomer, kjer je točka vretja 100°, točka mraza pa 0°. Kmalu se je razširil Lineev toplomer, ki je bil nazvan švedski, toda njegova skala se je še vedno nazivala Celsijeva. Mor da je tu vplivala asocijacija kratice C rabljene za centigradno skalo, z začetno črko imena Celsius, o katerem je bilo znano, da je delal poskuse s toplomerom centigradne skale. Pri tem je pa pozabilo na to, da je bila na prvotnem Celsijevem toplomeru skala obrnjena.

STALIN IN KMETICE.

Ni dolgo tega, ko je ruski diktator Stalin, sprejel v avdienco veliko skupino kmetov in delavk, ki delajo na takozvanih kolektivnih (skupnih) farmah. Ob tej priliki je imel sovjetski diktator govilo, v katerem je poudarjal, da mora samo življenje na kolektivnih farmah pre-

tvoriti žene kmetice v žene junakinje. Ko pa je ena od odposlank vprašala diktatorja, kakšne vrste bo to junaštvo in kakšne vrste bodo te junakinje, tedaj je Stalin odvrnil: »V službi sovjetske domovine.« — »No, potem ne bomo nikdar prave matere,« je pristavila ena navzočih, ki so jo nato s silo odpeljali iz kremelske avdienci dvorane.

Nabiranje cunj.

Nabiranje cunj ni tako beraški posel, kot bi človek sodil o ljudeh, ki se z njim ukvarjajo. Za industrijo papirja so stare cunje še vedno pomembna sirovina, ki se je tudi dandanašnji potrebuje še kakšnih 60 do 70.000 ton v vrednosti četrtilijarde dinarjev. Ko so izdelovali papir še na roko uporabljajoč primitivne mline, s katerimi je 20 delavcev naredilo na dan 80 do 120 kg papirja, bi komaj obvladal tako ogromno skladovnico cunj. Toda danes je poraba cunj za izdelovanje papirja razmeroma neznatna v primerj z drugimi sirovinami. Največ papirja izdelujejo danes iz lesa, ki ga porabijo v ta namen na leto nad 10 milijonov kubičnih metrov. Papir izdelujejo tudi iz slame. Iz cunj izdelujejo le čisto luksuzni papir.

Sodoben humor.

Neki dunajski profesor je v letošnjem oktobru vložil v Angleško banko — avstrijski šiling. »Tu gre,« pravi v spremnici, »za veliko stvar, pri kateri bo vaš zavod napravil precej dobička. S to glavnicco nameravam razpolagati namreč šele leta 3435.« Nato našteva dolgo vrsto podpor v milijardah. »Dolgovi zaveznikov Ameriki in dolgovi osrednjih velesil Antanti najbrže še to tega leta ne bodo plačani. Zato me veseli, ker morem že sedaj zagotoviti sredstvo, kako poravnati vse te dolgove, da bodo mogli moji na-

sledniki živeti po človeško, kar jim danes ni mogoče.« Na koncu omenja profesor, da neomejeno zaupa Angleški banki in da bo njegov šiling leta 3435 z nedoseženo zgornostjo pokazal svetu mehanizem in pomen obresti.

Novi angleški parnik

Potniki I. razreda ki se bodo peljali preko Atlantika z novim angleškim parnikom »Queen Mary«, ki nastopi svojo prvo pot čez morje v maju prihodnjega leta, bodo lahko iz svojih kajut telefonirali, kamor bodo hoteli. Pa tudi potniki II. razreda, ki v svojih kajutah ne bodo imeli direktne telefonske zveze, bodo lahko telefonirali na vse strani, saj je na novem orjaškem parniku vse polno telefonskih celic. Telefoniranje na parniku »Queen Mary« bo nekaj tako vsakdanjega, kakor je v kateremkoli evropskem mestu. Zvezo boš lahko dobil ob vsakem času, kajti radioaparati na parniku bodo v stalni zvezi z radiopostajami na kopnem. Štiri velike oddajne postaje na parniku bodo ves čas vožnje v zvezi z evropskimi in ameriškim radiopostajami. Tudi za nabavo potnikov s pomočjo radia je na novem angleškem parniku v polni meri poskrbljeno. V salonih in drugih prostorih bodo lahko potniki poslušali istočasno na razpolago 38 zvočnikov. Na drugi strani so pa na parniku mikrofoni, da bodo oddajali s parnika koncerte za angleške in ameriške radiopostaje.

Otroci.

Janezek: Moj oče je za celo glavo večji od tvojega.

Tonček: Kaj boš ti, moj pa je za cel trebuh debelejši od tvojega.

Spo-miniaite se C D

Razno

Zlata rezerva vsake gospodinjice 5075

ROBAUS-SUHOR.

NISEM PLAČNIK DOLGOV, ki bi jih naredila moja žena Mina Ulaga. Rupert Ulaga, Ruše. 5277

Prodajam

IZREDNA UGODNOST! Vsled velike zaloge prodajamo izpod nabavne cene izborna vina: Ljutomerčan Din 10.— po litru; Belokrajinska črna Din 10.— po litru; Dalmatinsko sladko Din 10.— po litru; Prošek, special Din 24.— po litru. Cene samo čez ulico! Automatski bufet 5231

Kupim

KNJIŽICO Posojilnice Narodni dom takoj kupim, plačam v gotovini, odtegljaj mali. Dopise na upravo »Večernika« pod »Vsa ka vsota«. 5283

Sobo odda

Lepo opremljeno SOBO s kopalnico, separirano, oddam. Iz prijaznosti pisarna »Rapid«, Gosposka 28. 5284

Stanovanje

STANOVANJE pri postajališču Tezno, soba in hujinja, takoj oddam v najem. Maistrova 1. 5282

NA POBREŽJU

oddam s 15. novembrom poštene stranki, najraje kakemu vrtnarju, velik vrt in stanovanje. Pogleda naj se na Pobrežju. Aleksandrova 49. Vprašati pa pri Ivanu Kovaču. Erjavčeva ul. 14. 5280

